

Adherencija bakterija i njezina uloga u patogenezi oralnoga lihen rubera

Cekić-Arambašin A¹, Biočina-Lukenda D¹, Vraneš J.²

¹Zavod za oralnu medicinu, Stomatološki fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

²Zavod za mikrobiologiju i parazitologiju, Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar", Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

Oralni lihen ruber (OLR) je kronična, mukokutana, autoimuna bolest. Etiologija te oralne bolesti još nije potpuno razjašnjena. Pretpostavlja se da još uvijek nepoznati strani antigeni adheriraju na površinu keratinocita i tako mijenjaju njihovu antigenu strukturu potičući nastanak autoimune reakcije. Svrha ovoga istraživanja bila je ustanoviti povezanost pretpostavljene hipoteze i patogenetskoga mehanizma kod OLR-a. Uzeti su citološki ubrisci (N = 30) s lezija OLR-a (predhodno klinički i patohistološki potvrđene dijagnoze) prije i poslije antibiotske terapije te uspoređeni s nalazima kontrolne skupine (N = 30) zdravih osoba. Uzorci su obojeni po Gramu te očitani nalazi ustanovljeni svjetlosnim mikroskopom. Dobiveni su rezultati pokazali znatno manji broj, za površinu keratinocita, adheriranih streptococa i drugih mikroorganizama nakon provedene antibiotske terapije te su uspoređeni s kontrolnom skupinom. Klinički nalaz također je bio bolji nakon provedene terapije. Ti rezultati pokazuju da bi mehanizam i uloga bakterijske adherencije na površini keratinocita oralne sluznice mogli biti ključna karika u patogenetskom mehanizmu kod oralnoga lihen rubera.

Bacterial Adherence and its Importance in Pathogenesis of Oral Lichen Ruber

Cekić-Arambašin A¹, Biočina-Lukenda D¹, Vraneš J.²

¹Department of Oral Medicine, School of Dental Medicine, University of Zagreb, Zagreb, Croatia

²Institute of Microbiology and Parasitology, Public Health School Andrija Štampar, Medical School University of Zagreb, Zagreb, Croatia

Oral lichen ruber (OLR) is a chronic, mucocutaneous autoimmune disease. The etiology of this oral disease is

still not clear. It is assumed that some uncharacteristic antigens adhere to keratinocyte surfaces and in that way change antigenic structure of keratinocytes, which can influence autoimmunity reaction. The aim of this investigation was to detect how much that hypothesis can be included in classical pathogenesis of OLR. We took cytological smears (N = 30) of OLR lesions (clinical and pathohistologically confirmed) before and after antibiotic therapy and compared them with the control group (N = 30) of healthy subjects. Detection of that observation was done by Gram and light microscopy method. Results showed a significant lower number of streptococcus and other bacterial microorganisms, which adhered to keratinocytes surfaces, after antibiotic therapy and compared with the control group. The clinical status was also better. These results can be a key step in the pathogenesis of OLR, and the mechanism and role of bacterial adherence to oral keratinocytes can be considered.

Utjecaj položaja glave na slobodni interokluzijski prostor za vrijeme izgovaranja "s" i "mi" i za vrijeme fiziološkog mirovanja određenog prema fizionomiji i relaksiranosti mišića

Čelebić A¹, Stipetić J¹, Šimac-Bonačić T², Kutija P¹, Ptaček D.¹

¹Stomatološki fakultet, Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

²Privatna zubna poliklinika, Dubrovnik, Hrvatska

Za određivanje okomite relacije u bezubih pacijenata upotrebljavaju se mnoge metode. Svrha ovoga rada bila je ispitati utjecaj promjene položaja glave na veličinu slobodnog interokluzijskog prostora u slučajevima kada se okomita relacija određuje fonetskim metodama ("s" i "mi") ili prema fizionomiji pacijenta i relaksiranosti mišića otvarača i zatvarača.

Sudjelovala su 62 eugnata ispitanika sa svim zubima Angle klase I. Izgovarali su "s", i "mi", ili su držali čeljust u relaksiranome položaju za vrijeme mjerenja slobodnog interokluzijskog prostora. Postupak je ponovljen u 3 različita položaja glave: uspravnom, nagnutom prema natrag